

**Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis
Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et
Justitiæ, Sive Decisivi Discursus**

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in
quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus
respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum
luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque
omnibus in utroque Foro ...

Tractatus Primi Pars I. de Usuris, & interesse, Pars II. de Cambiis, Pars III.
de Censibus, Pars IV. de Societatibus Officiorum

**Luca, Giovanni Battista de
Coloniae Agrippinae, 1691**

Index Rerum Notabilium, Quæ continentur sub titulo de Usuris &
Interesse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74112](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74112)

I N D E X R E R U M N O T A B I L I U M,

Quæ continentur sub titulo de Usuris & Interesse.

A

ACCESSIONES.

Accessiones quoties debentur in genere, seu substantia, non prohibetur earum conventio ad iustam, & verisimilem taxam, disc. 21. nu. 4.

Ubi in substantia sunt licitæ earum excessus, causat iniusticiam, non usuram, disc. 11. num. 9.

Non possunt recipi absque labe usuræ, pro mutuo vero, aut interpretatio non probatis requisitis lucri cessantis, vel damni emergentis, disc. 15. nu. 2. & vid. in verb. *Mutuum*.

Intellige, quando solvuntur ex conventionione; nam secus est, quando debitor sponte illas solvit, ibid. num. 3.

Quando vero fuerint sponte solutæ, nec-nè, pender ab arbitrio Judicis dignoscere, ibid. num. 4.

Usurariæ non repetantur per actionem indebiti, sed imputantur in sortem, disc. 12. num. 19.

Ex credito pecuniario nullæ debentur, disc. 24. nu. 4. & 11.

Limita, justificatis requisitis lucri cessantis, seu damni emergentis, disc. 4. nu. 2.

Possunt conveniri pro quantitate per transactionem, promissa occasione litis super bonis fructiferis, disc. 28. nu. 4.

Ex pretio rei sterilis nullæ percipi possunt citra usuram, disc. 18. nu. 4.

Secus est ex pretio rei fructiferæ, quia debentur ad rationem fructuum, quos ipsa res producit, ibid. nu. 4. & disc. 23. nu. 8. Contraria moralium opinio rejicitur, disc. 18. num. 5.

Intellige tamen, hoc potius procedere ex æquitate *l. curabit. C. de action. empr.* quàm ex partium conventionione, disc. 18. num. 5. ubi de ratione.

Quomodo per circumstantias salventur ab usura, disc. 16. nu. 10.

ACCOLLANS.

Accollans in se census reputatur eorum debitor, ac si ipse imposuisset, disc. 20. num. 13.

Et quid importer, si sequatur accollatio per viam delegationis, nec-nè, ibid. nu. 14.

A C T I O.

Actio negotiorum gestorum, & de in rem verso, quando locum habeat in Christiano cessionario Hebræi, disc. 5. num. 15. & 16.

A C T U S.

Actus in odium non adimplentis habetur pro gesto, disc. 25. nu. 2.

ADIMPLERE.

Adimplere prius quis debeat in contractu emptio-nis, an emptor rei pretium excursando, An venditor rem tradendo, disc. 14. nu. 7. ubi variaz opinionones referuntur.

Card. de Luca de Usur. & Interest.

Sed quòd tanquam in actu correspectivo non detur nec prioritas, nec posterioritas, censetur probabilis, ibid. eod. nu.

A D I T I O.

Aditio hæreditatis materna, an inducatur in filio per retentionem dotium à patre factam, disc. 10. nu. 3. remissivè.

ADMINISTRATOR

Administrator, seu tutor debet pupilli pecuniam otiosam investire, aliàs tenetur ipse ad quanti interest, disc. 13. nu. 6. & disc. 15. nu. 7. & disc. 29. nu. 9. & vid. in verb. *Tutor*.

A D V O C A T I

Advocati multa ingeniosè in puncto juris assument, quæ in judicando rejiciuntur, disc. 22. nu. 3.

A G E R E.

Agere qui prius cepit in contractu correspectivo, prius debet docere de implemento ex parte sua, disc. 14. num. 8.

A L I E N A N S

Alienans rem litigiosam, non incidit in pœnas *xxv.* in *l. fin. Cod. de litigios.* quando lis est injusta, disc. 7. num. 11.

A L I E N A T I O.

In alienatione bonorum Ecclesiæ indefinitè ad validitatem contractus exigitur beneplacitum Apostolicum, disc. 28. num. 3.

A N I M A L I A.

Animalia possunt locari, & in contractum locationis deduci, disc. 2. nu. 4.

Quando locantur prævia æstimatione ex quocumque casu non alterabili, & pro eorumdem animalium usu interim à locatore pensio percipitur, contractus dicitur usurarius, disc. 2. num. 3. ubi de ratione.

Limita, hujusmodi contractum non dici usurarium, quando pensio, quæ percipitur à locatore, est valde tenuis, & utilitas conductoris adæquat onus susceptum restituendi animalia in eodem valore, ibid. num. 3. & 12.

Adverte tamen, quòd si locantur sub obligatione restituendi eorum æstimationem infra certum tempus, unà cum accessionibus, tunc contractus efficitur usurarius, & dicitur mutuum interpretativum, disc. 2. n. 4.

A C Q U I R E N S.

Acquirens, vel retinens aliquid per transactionem, non dicitur obtinere jure novo, sed antiquo, & proprio, per remotionem obstaculi, disc. 28. num. 6.

A U C T O R I T A S.

Auctoritas punctualis alicujus Doctoris absque contradictore pro casu legis haberi debet, disc. 22. num. 2.

Intellige, quando aliquod habet juris fundamentum, vel legalem rationem, & ubi agitur de puncto satis dubio, quia secus est, quando à principiis juris deviat, *ibid.* eod. num. & num. 3.

Doctoris consulentis est suspecta, *disc.* 22. num. 3. ubi de ratione.

Auctoritati *Grasiani* quando deferendum sit, *disc.* 29. num. 11. ubi de qualitatibus hujus Authoris differitur.

B

BANCHERIUS.

Bancherius, seu alius rem furtivam in pignus accipiens, vel ipsa rei furtiva qualitas sit, & tunc non solum patitur vindicationem rei pretio non restituito, verum etiam tenetur criminatim actione furtiva.

Vel talem rem furatam esse ignorat, & tunc omiffa actione pœnali, restituere eam debet Domino absque pretii recuperatione, *disc.* 7. num. 3.

Limita in Bancheriis Hebræis, vigore privilegii eis concessi, ut non teneantur, nec civiliter, nec criminaliter, etiam si scienter rem alienam in pignus acceperint, *ibid.* n. 5. & 6. in fin.

Quæ tamen limitatio duobus casibus non procedit. Primò nempe, quando in rebus pignoratissimæ, vel depictæ essent insignia Cardinalium, seu Magnatum.

Ei secundò, quando Bancherius Hebræus non solum conscius esset, rem esse alienam, verum etiam furtivam, quia his duobus casibus tenetur actione civili, & criminali, eod. *disc.* 7. n. 7.

Ipsamque privilegium Hebræis concessum, est valde rationi consonum, *ibid.* n. 8.

B O N A.

Bona cœsentur potius in dubio à debitore creditori in solutum, quam in pignus data, *disc.* 8. num. 4. *disc.* 9. nu. 2. & *disc.* 10. nu. 5.

Quod potissimum suadetur, quando bona adæquant, vel sunt credito inferiora, *disc.* 10. n. 4.

Stabilia præsumuntur fructuare ad rationem quinque pro centenatio, *disc.* 21. n. 1.

Limita in feudilibus, & jurisdictionalibus, quorum fructus taxantur ad duo cum dimidio, *disc.* 27. num. 3.

Feudalia, & jurisdictionalia decernuntur magis pretiosa in duplo supra allodialia, *disc.* 27. num. 3.

Intellige de feudis Statui Ecclesiastico subjectis, non verò de extantibus in Regno Neapolitano, *disc.* 27. nu. 4. ubi latè de ratione.

B O N A F I D E S

Bona fides, seu non mala excusat à restitutione fructuum perceptorum, & consumptorum, *disc.* 12. n. 37. & *disc.* 31. nu. 2. & 8.

Quod etiam procedit in usuris bona fide exactis, *disc.* 12. n. 37.

Non excusat mulieres, rusticos, vel minores à restitutione fructuum perceptorum ex censu nulliter creato, *disc.* 17. num. 20. Et hoc etiam procedit in qualibet materia usuraria.

In Transactione, ex quibus arguatur concurrere, *disc.* 35. n. 16.

B U L L A.

Bulla *Pii V.* super creatione census, non fuit in Hispania recepta, *disc.* 17. nu. 15.

Ex mente Romanæ Curie etiam in Regno Neapolitano servanda est, *disc.* 102. nu. 2. *disc.* 117. n. 4.

C

C A M B I U M.

Cambium an valeat, si creditor sit certus, quòd debitor non potest cambiare, sed pecuniam erogare debet in extinctionem æris alieni, *disc.* 12. num. 4.

Quomodo differat à censu vel conventionione de interesse, *disc.* 17. n. 18.

Inter negotiantes aliquando accipitur universaliter pro quibuscunque fructibus, *disc.* 16. nu. 5.

C A M P S O R E S

Campsores facientes cedulas bancharias regulariter exigunt interesse duorum pro centenatio, *disc.* 4. n. 9.

Adverte tamen, quòd plus, vel minus exigere possunt secundum majus, vel minus periculum, *ibid.* eod. num.

C E N S U S

Census licet nullus, adhuc debentur fructus tanquam damna, & interesse, *disc.* 30. nu. 3. remissivè. Habetur loco rei stabilis, *disc.* 17. nu. 19.

An reviviscat, si pecunia à creditore avocatur, *disc.* 27. n. 8.

Potest constitui ad decem pro centenatio, *disc.* 11. num. 10.

Quod procedit ex Bulla *Nicolas V.* non correcta per Bullam *Pii V.* *ibid.* eod. num.

Ubi creatur ex pretio rei fructifera, non servata forma Bullæ *Pii V.* debentur tamen fructus ad ratam fructuum ipsius rei venditæ, *disc.* 17. n. 2.

Licet nulliter fuerit creatus, debentur tamen pro eo fructus in eadem quantitate conventa, quando adest explicita, vel implicita stipulatio damnorum, & interesse, *disc.* 17. n. 6.

Declara, quando nullitas provenit ex defectu rei, scilicet quando fuit constitutus census super re aliena incapaci, vel prohibita alienari, quamvis etiam ex intervallo creditor census ejusdem nullitatis notitiam habeat, *disc.* 17. n. 8.

Declara rursus, ubi census est nullus ob inhabilitatem impositoris, *ibid.* nu. 9.

Quid verò, ubi nullitas provenit ex defectu formæ, *ibid.* nu. 10.

Et quomodo rursus declarentur supradictæ conclusiones, *ibid.* n. 11.

Circumscripta Bulla *Pii V.* potest creari perpetuus, irredimibilis, attentis terminis juris communis, *disc.* 26. num. 7.

Reservativus potest constitui perpetuus, irredimibilis, *disc.* 26. n. 7.

Creatio ad formam Bullæ *Pii V.* etiam in Regno Neapolitano servari debet, *disc.* 17. nu. 4. & *disc.* 30. nu. 2.

Dicitur constitutus juxta formam Bullæ *Pii V.* si loco pecuniæ numeratæ tradatur cedula, *disc.* 25. num. 5. ubi de ratione.

Quomodo differat à cambio, vel conventionione de interesse, *disc.* 17. n. 18.

C E S S I O N A R I U S.

Cessionarius Christianus Judæi non potest exigere usuras Judaicas, *disc.* 5. nu. 11. & de ratione n. 14.

C L A N D E S T I N I T A S.

Clandestinitas argumentum præbet depravatæ intentionis fœnerandi, *disc.* 1. n. 14. & *disc.* 12. n. 17. & nu. 38.

C L A U S U L A.

Clausula ex nunc prout ex tunc apposta pacto commissorio, an retrahat contractum à principio,

ita, ut creditor, qui de fructibus alicujus rei pen-
ne fuit satisfactus, possit deinde ob modicum
residuum, si fiat locus dicto pacto eandem rem
sibi appropriare, discursu 8. numer. 11.

CONDITIO

Conditio inducens viduitatem, vel matrimonii
libertatem impediens, in valida est, disc. 36. nu-
mer. 9.

Quando id procedat, & de ratione, ob quam spon-
sio sub conditione futuri Matrimonii sustinetur,
vid. ibid. n. 10.

CONDUCTENS

Conducens equum sub pacto de illo restituendo in
eodem statu, & valore quocumque periculo, &
casu in se suscepto recte contrahit sine labe usu-
rae, disc. 2. numer. 3.

Intellige dummodo pensio consueta ita diminuat, ut
congrue compensatum remaneat susceptum
periculum, ibidem numer. 8.

Limita quando dictum pactum in itum fuisse cum
non itineraturo, sed illic equum vendituro pro
retrahenda pecunia per speciem focchi, ibid.
numer. 8.

Quodq; hac procedant in terminis supelletilium
locatarum eod. disc. 2. numer. 9. & vide in verbo
Pactum.

CONDUCTOR

Conductor stante difficultate probandi culpam de-
teriorationis animalium iuste suscipit in se eorum
periculum, discursu 2. numer. 6.

Declara, quando susceptum periculum remanet
congrue compensatum, ibidem n. 6.

CONFESSIONES

Confessiones, & solidationes computorum par-
tium, vel debitoris in materia usuraria non at-
tenduntur, disc. 12. numer. 9. & disc. 35. numer.
5. & 7.

Limita quando confessio est adminiculata, nam
tunc attenditur etiam in prohibitis confiteri, &
praesudicium Tertii, disc. 35. nu. 8.

Adverte tamen, quando agitur de praesudicio tertii,
adminicula requiruntur majora, & ponderosiora,
disc. 35. n. 12.

Secus vero quando agitur de solo praesudicio agen-
tis, ejusque haeredum seu aliam ab eo causam ha-
bentium ex post, nam tunc sufficiunt minora, &
leviora, ibid. eodem numer.

Tutoris fultitae adminiculis pupillo inferunt praesud-
icium, disc. 35. n. 8.

Praelati concurrentibus adminiculis Ecclesiae praesud-
icant, ibid. eod. numer.

CONSIGNATIO

Consignatio scripturarum in rebus incorporalibus
succedit loco traditionis ipsarum rerum, disc.
14. numer. 6.

Cedulae, seu ordinis Banco directi habet vim effe-
ctivae solutionis quoties realiter in illo ad sit pe-
cunia, discursu 25. numer. 3.

Limita in constitutione census, nam cedula tantum,
non vero ordo habetur pro effectiva solutione,
disc. 25. n. 5. ubi de ratione.

CONSILIA

Consilia ubi allegantur, videnda sunt decisiones in
eo casu emanatae, disc. 22. n. 3. ubi de ratione, &
disc. 23. n. 3.

CONSUETUDO

Consuetudo in materia usuraria non excusat, & po-
tius dicitur corruptela, disc. 11. numer. 11. & discursu
12. numer. 32. & 33.

Intellige, ubi qualitas usuraria est clara ob explici-
tam, vel implicitam mixturam mutui, non ve-

ro ubi intrant probabile dubium, disc. 11. nu-
mer. 11.

Locifigeret, ut pro lucro cessante, & damno emer-
gente aliquid interesse solvatur, creditor id
recte percipit, & si bona fide consumpsit, non
tenetur imputare in sortem, disc. 12. n. 33.

Limita quando creditor litigaret in Curia pro dicto
interesse assequendo, quia certioratus de verio-
ri opinione reprobante dictam consuetudinem
idem interesse exigere nequit, ibid. numer. 33. ubi
de ratione.

Fœnerandi probatur in creditore ex duabus, vel
tribus reperiendis usurarum ipsius, disc. 12. n. 21.

Et earumdem usurarum exactio deinde continuata
praesumitur, ibid. eod. numer.

CONTRACTUS

Contractus multi prohibentur clam, & occulte ce-
lebrari, qui publice, & palam facti liciti reputan-
tur, disc. 2. numer. 12.

Cadens super rebus dividuis cessante in parte, non
cessat in totum, discursu 3. numer. 5.

Dicitur usurarius, quando dantur animalia aestima-
ta pastori sub pacto aestimationem eorum resti-
tuendi infra certum tempus, & interim certum
aliquid lucrum praestandi, disc. 2. n. 3. 5. & 11.

Limita quando non aestimationes, sed eadem ani-
malia infra certum tempus, & in eodem statu re-
stitui debent, discursu 2. numer. 11.

Limita rursus quando lucrum praestandum adeo
diminuitur, ut utilitas conductoris adaequet o-
nus susceptum ea restituendi in eodem valore,
ibid. nu. 4. & 12.

Trinus, seu triplex, nempe societatis, & duplicis
affectationis fortis, & fructuum quod valeat,
disc. 1. numer. 3.

Contraria tamen opinio verior, quae hic recipitur,
ibid. numer. 5.

Declara ex opinione Rotae sustineri ex intervallo, &
non contemporaneè, disc. 1. nu. 7.

Amplia, etiam contemporaneè sustineri, sed quan-
do asservatur fors, vel certum lucrum, non au-
tem in simul concurrente utraque affectatione,
ibid. nu. 7. & disc. 3. numer. 4.

Ut dicatur trinus non est necessaria explicita con-
ventio dictorum trium contractuum, sed impli-
cita sufficit, discursu 1. n. 4.

Et de differentia quando isti tres contractus expli-
citi, vel impliciti sunt, disc. 1. n. 14.

Trinus casu quo permittatur necessaria est congrua,
recompensa affectationis, disc. 1. n. 16.

In trinis vero contractibus an consuetudini, & ob-
servantiae standum sit, ibid. numer. 17.

In contractu trino super animalibus an sit usui de-
ferendum, & de differentia, ubi contractus est
super pecunia, disc. 2. n. 7. & n. 12.

Quando isti tres contractus sustineantur etiam in
sensu Canonistarum, disc. 1. n. 20.

Locationis, & conductionis, seu emptionis, & ven-
ditionis quando habet mutuum admixtum red-
ditur usurarius, quamvis iustitia pretii, seu pen-
sionis accedat, disc. 4. nu. 2.

Contraria tamen opinio verior, ibid. nu. 3. ubi de ra-
tione, & numer. 9. & 11.

Emptionis cum pacto redimendi, & locationis eo-
dem tempore factae venditori licitus est, disc. 11.
numer. 2. 7. & 8.

Intellige nisi locatio sit facta pro excessiva pensione,
ibid. numer. 3.

Vel res sit empta tam modico pretio, ut modicitas
excedat dimidiam iusti pretii, etiam habita ratio-
ne

ne diminutionis resultantis ex dicto pacto redimendi, *ibid.* num. 5.

Vel in isto contractu non adfit mutuum verum, vel interpretativum, quia tunc efficitur usurarius, *ibid.* num. 6. & 7. ubi explicatur.

In contractu emptionis & venditionis, quisnam prius teneatur adimplere, an venditor rem tradendo, an emptor pretium exbursando, *disc.* 14. nu. 7. ubi variae opiniones referuntur.

Sed quod tanquam in actu corresponsivo non detur nec prioritas, nec posterioritas censetur probabilis, *ibid.* eod. nu.

Ad caput saluum ex *Constit.* 45. Sixti V. non permittitur, *disc.* 2. num. 2.

Societatis potest substantiari super uno officio, vel supra una navi, sed periculum distribui super pluribus personis, vel navibus, *disc.* 3. num. 6.

Antichresis, seu vulgò ad *gaudendum* quid sit, *disc.* 9. num. 3. & 6.

Et an dicatur usurarius, *ibid.* num. 7. ubi variè distinguitur & num. 10.

Valet constante matrimonio, *disc.* 9. num. 8. & 9.

Sponsionis non est in jure prohibitus non accedentibus circumstantiis alterativis illum contrumpentibus, & facientibus transire in mutuum verum, vel interpretativum, sive quia aliae conditiones illicitum reddant, *disc.* 36. nu. 6.

Intervenientibus autem conditionibus illicitis non dicitur usurarius, sed continere injustitiam, læsionem, & turpitudinem, *ibid.* nu. 8.

Et quod talis contractus sit licitus vel illicitus, pendet à qualitate, vel circumstantia, cum qua versitur an sit de jure licita, vel illicita, seu contineat implicitam turpitudinem, *disc.* 36. nu. 7. ubi explicatur diversis casibus.

Per quem res majori pretio solvi debeat vel summa data cum excessu restitui pro quando emptor, vel mutuator uxorem ducet, non improbat, *disc.* 36. num. 2.

Cum quibus terminis Morales tractent hanc materiam, *ibid.* num. 4.

Quorum via impugnatur, & de invalida conventionione lucri ratione periculi ad terminos textus in *cap. Naviganti de usur.* *ibid.* n. 5.

Quod veri, & proprii termini istius contractus sint illi sponsionis, *ibid.* n. 6.

De læsione, ob quam iste contractus inficitur, *disc.* 36. num. 11. & de circumstantiis, ex quibus læsio resultat, num. 12.

Quomodo hic contractus debeat moderari, *ibid.* num. 14.

CONVENTIO.

Conventio partium in materia lucri cessantis, & damni emergentis idem potest operari, quod operatur mora, *disc.* 12. num. 29.

Licita est super fructibus recompenfatis pro pretio rei fructiferæ etiam ad certam summam, *disc.* 21. num. 3.

Amplia etiam si pretium ipsum repetere positum sit in facultate venditoris, *ibid.* eod. num.

Practicata inter exercentes artem, seu negotiationem maritimam, quæ vulgò dicitur *Cambium Maritimum*, importat potius quandam societatem quam nauticum fœnus, *disc.* 3. numer. 3. & 12.

Et dictæ societati non obstat taxa certa fructuum, *ibid.* num. 4.

Intellige dummodò taxa sit congrua, & verisimilis, *ibid.* eod. num.

CREDITOR.

Creditor exigens usuras quando dicatur in bona,

vel mala fide, *disc.* 12. num. 38.

Quando excusetur exigendo fructus recompenfatos in excessu, *disc.* 17. nu. 22.

Quando excusetur ab imputatione in sortem usurarum perceptarum, & consumptarum, *disc.* 30. num. 17.

Quando in alternativis eligere debet non sequuta electione debitorem in mora non constituit, *disc.* 20. num. 21.

Qui pactus est de usuris, durante dilatione potest istam negligere, & petere debitum stante invaliditate conventionis, *disc.* 9. num. 9.

Nullum jus habet in bonis per fideicommissum, seu legatum debitori obventis, nisi post agnitionem ab ipso factam, *disc.* 10. num. 1. ubi de ratione.

Quando verò jus adipiscatur etiam sine additione saltem ad legitimam debitori competentem jure naturæ, *ibid.* nu. 3. remissivè.

In pignore conventionali non facit fructus suos perceptos, nec percipiendos, sed illos imputare debet in sortem, *disc.* 9. nu. 4.

Ex pacto facit in pignore fructus suos, & tunc contractus dicitur *antichresis*, seu ad *gaudendum*, *disc.* 9. num. 6.

Sed an talis contractus sit usurarius, nec ne, *Vide* *ibid.* num. 7. ubi distinguitur & nu. 10.

Habens facultatem capiendi pecuniam ad cambium in damnum dictam facultatem concedentis ad hoc ut juridicè interfuria prætereire possit, requiritur, ut sibi concessa facultate uti velle declaret, & concedenti denunciet mandatum exercere velle, *disc.* 23. num. 6.

Cui adjudicanda res erat, an petat fructus tanquam damna, & interesse, *disc.* 24. n. 10. & 11.

Obtinere non potest interesse lucri cessantis, vel damni emergentis, si de eo non convenit, & dixit facere mutuum gratuitum, *disc.* 12. num. 23.

Si vigore consuetudinis loci pro lucro cessante, & damno emergente aliquod interesse percepit, & bona fide consumpsit, non tenetur imputare in sortem, *disc.* 12. num. 33.

Limita quando litigat in Curia pro dicto interesse assequendo, quia certioratus de veriori opinione dictam consuetudinem reprobante idem interesse exigere non posset, *ibid.* num. 33. ubi de ratione.

CREDITUM.

Creditum pecuniarium nullas parit accessiones, *disc.* 24. nu. 4. & 11.

Limita justificatis requisitis lucri cessantis, vel damni emergentis, *disc.* 4. num. 2.

Pro quocunque credito pecuniario potest conveniri à principio de interesse, & etiam taxari ad certam summam, *disc.* 17. num. 12.

Intellige quoad conventionem, non autem quoad exactionem, quia aliundè quam ex dicta conventionione justificari debet, quod revera tanti interfit, *disc.* 17. num. 14.

D

DATIO IN SOLUTUM.

Datio in solutum est eadem, ac emptio, & venditio, quia eadem requisita desiderat, *disc.* 10. num. 6.

DEBITOR.

Debitor non prohibetur vendere ejus bona etiam post pignus Prætorium, *disc.* 24. nu. 11.

Limita, si alienatio esset facta in præjudicium creditorum, *ibid.* eod. num.

Transigendo super propriis bonis potest præjudicare

RERUM NOTABIL.

Care creditoribus disc. 35. num. 14. ubi de ratione
& vide in verbo *Transactio*.

Depositans pecuniam debitam liberatur à solutione quorumcunque fructuum, etiam provenientium ex æquitate *l. curabit C. de act. empt.* disc. 22. num. 16.

Non potest deponere pecuniam absque creditoris interpellatione, *ibid.* nu. 17.

Voluntariè solvens fructus recompenfativos pro pretio rei fructifera, si deinde præterdat eos indebitos, vel excessivos, eò quia res tanti non fructaverit, hoc ipse probare tenetur, disc. 17. numer. 16.

Solvens accessiones usurarias, præsumitur id fecisse eo animo, ut sortem diminueret disc. 12. n. 19.

In sorte solvens accessiones usurarias dicitur hujusmodi solutiones indebiti, coactè fecisse, non voluntariè, disc. 12. n. 18.

Cessus liberatur solvendo cessionario id quod ipse solvit pro reporianda cessione, cum aliqua tamen majori recompensa ratione periculi, seu incommodi suscepti, disc. 5. nu. 2.

Intellige hoc procedere in cessione jurium litigiosorum, non autem quando creditum est certum, & liquidum, *ibid.* n. 3.

Morosus ut condemnari possit ad interesse lucri cessantis, vel damni emergentis quæ requirantur, disc. 12. num. 27.

Et quomodo in hac materia procedatur in Catalonia, Sicilia, & aliis Orbis partibus, *ibid.* n. 28.

Potest etiam teneri ad interesse alterius interesse in ratione multiplici, disc. 19. nu. 10. & disc. 32. n. 3.

Quando teneatur ad interesse pecuniæ destinatae investimento, seu multiplici, disc. 32. nu. 3. ubi de ratione.

Suscipiens in se onus cambiandi quamvis spacia non transmittat, tenetur nihilo minus ad cambia tanquam damna, & interesse, disc. 19. nu. 3.

Suscipiens in se onus cambiandi intra certum tempus, eo elapso, respondere cambia non tenetur, *ibid.* eod. num.

Intellige, quando terminus fuit adjectus causa finiendæ obligationis, non autem prorogandæ reformationis sortis, *ibid.* nu. 6. ubi de ratione.

DEBITUM.

Dabitum sortis quando cessat, non potest agi de interesse, disc. 30. nu. 13.

DECISIONES.

Decisiones Rotæ non attenduntur in eo quod incidenter tractant, disc. 1. n. 8.

Minusque pro decisionibus allegari possunt, ubi pendet revisio, *ibid.* n. 9.

Mohedani decisio 203. aliàs *decis. 2. sub tit. de usuris* in materia damni emergentis, quam rigorosè fuerit per Rotam observata, disc. 14. nu. 11.

De ipsius limitatione, & quando ejus requisita dicantur concurrere per æquipollens, *ibid.* n. 12.

DECOCTIO.

Decoctio Banchi cedit damno recipientis cedulam, vel ordinem, si negligens fuit in exigendo, disc. 25. num. 4. ubi de ratione.

DELICTUM.

Delictum in dubio non est præsumendum disc. 25. num. 5.

DEPONERE.

Deponere non est solvere, disc. 22. n. 17.

Pecuniam debitam liberat debitorem à solutione quorumcunque fructuum etiam provenientium ex æquitate *l. curabit C. de act. empt.* disc. 22. n. 16.

Debitor non potest pecuniam absque creditoris interpellatione, disc. 22. nu. 17.

DEPOSITUM.

Depositum nullos parit fructus, disc. 27. n. 4.

Ad hoc ut dicatur integrum deponendi sunt etiam fructus decursi, nec soluti, disc. 22. n. 17.

Limita, quando probabiliter esset dubium an tales fructus deberentur nec-ne, *ibid.* eod. num. ubi de ratione.

Et quomodo in hac materia judicandum sit, *ibid.* num. 18.

Et vide verbum *Deponere*.

DILATIO.

Dilatio conventionalis dicitur pars pretii, disc. 27. num. 2.

Dilatione pendente non admittitur cursus fructuum recompenfatorum, disc. 33. n. 2.

Ubi fuit data ad solvendum pretium de aliqua re fructifera, illa pendente non currunt fructus recompenfativi, nisi de eis fuerit expressè conventum, disc. 16. n. 2. & 3. ubi de ratione.

Limita, etiam sine tali expressa conventionione, quando constat de voluntate partium, quod deberentur, *ibid.* num. 4.

Et vide in verbo *Fructus*.

DISPOSITIO.

Dispositio conditionalis non purificata prius conditione nihil ponit in esse, disc. 24. n. 5.

Legis curabit C. de act. empt. sicuti procedit favore venditoris, ita etiam favore emptoris, disc. 25. n. 2. ubi de ratione.

DOCTORES.

Doctores veri magis per juris principia, quam per Doctorum præsertim Modernorum dicta veritatem perquirere solent, disc. 22. nu. 3.

Juxta auctoritatem, quas allegant intelligendi sunt, disc. 29. num. 12.

DOMINIUM.

Dominium in rebus corporalibus non acquiritur sine traditione, disc. 25. n. 2.

Rei legata transit ipso jure in Ecclesiam, & proinde fructus ei debentur etiam non sequuta traditione ipsius rei, disc. 31. num. 2.

DOMINO.

Domino licet rem suam à manibus tertii vindicare etiam pretio non refuso, disc. 5. num. 17. & disc. 7. num. 4. & 6.

Amplia quamvis res fuisset empta in publicis nundinis, disc. 7. num. 6.

Limita, quando tertius rem emisset à fure bona fide, & ex motivo charitatis, quia nempe domino rei utile negotium gereret, disc. 5. num. 17. & disc. 7. num. 6.

DOMINUS.

Dominus si utitur opera alicujus famuli pluribus vicibus ad aliquod negotium explicandum, præsumitur illi dedisse mandatum, ita ut eidem famulo credens excusetur, disc. 7. num. 9.

D O S.

Dos an sit privilegiata ita, ut pactum commissorium in ea valeat remissivè, disc. 8. nu. 14.

E

ECCLESIA.

Ecclesia in materia usuraria non est privilegiata, & in quo consistat ejus privilegium, disc. 30. num. 4. & disc. 31. num. 5.

In materia consequendi usuras ex legato quantitatis, in quo sit privilegiata, disc. 31. nu. 5.

Et vide in verbo *Legatum*.

EMPTIO.

Emptio, seu venditio non dicitur usuraria, quando habet

habet admixtum mutuum, scilicet, quando datur pecunia anticipatè colonis pro recolligendis fructibus tempore penurioso cum obligatione illos vendendi eidem mutuatæ, *disc. 4. n. 11.*

Intellige dummodò talis pecunia anticipatè soluta non causet diminutionem pretii ipsorum fructuum, *ibid. eod. num.*

Et à principio non fuerit taxatum pretium eorumdem, quia tunc usuræ suspicio oriretur, *ibid. n. 13.*

EMPTOR.

Emptor non potest dici morosus in solvendo pretium, nisi res vendita tradatur, vel fiat oblatio, *disc. 14. num. 4.*

Cum pacto de retrovendendo dicitur perfectus dominus ad omnes effectus, *disc. 8. n. 3.*

Et fructus medio tempore perceptos non imputat in sortem, *ibid. num. 3.*

Cum pacto de retrovendendo citrà usuræ vitium potest rem emptam venditori locare adhuc non capta possessione illius, *disc. 11. n. 2. 4. 7. & 8.*

Intellige, dummodò pensio sit justa, & proportionata fructibus ex ipsa recolligendis, nam si esset excessiva, contractus judicaretur usurarius, *ibid. num. 3.*

Et dummodò non adsit mutuum verum, vel interpretativum, *ibid. nu. 6.*

Si repetit pretium solutum habetur ac si non solvisset, & debentur fructus recompenlativi, *disc. 27. num. 7.*

Limita verò diversimodè, ut *ibid. nu. 9.*

Pro tempore, quo habuit rem, & pretium tenetur ad fructus recompenlativos, *disc. 27. n. 2.*

Amplia, etiam si sine mora possederit, & justam causam non solvendi habuerit, *ibid. eod. num.*

Pendente solutione pretii rei emptæ non tenetur ad solutionem fructuum recompenlativorum juxta sententiam Theologorum, *disc. 26. n. 3.*

Contrarium verius, *ibid. num. 4.*

Improbatur Theologorum opinio ex mente Canonistatum, quibus in materiis usurariis magis deferendum est, quàm Theologis, *disc. 26. n. 5.*

Non tenetur ad fructus recompenlativos pro pretio rei fructiferæ, quando per judicis sequestrum, vel inhibitionem impeditus fuit solvere, *disc. 22. nu. 1. & disc. 23. num. 5.*

Contrarium verius, *disc. 22. num. 4.* ubi de ratione, & *nu. 8.* ubi refellitur opinio *Paciani*, & *n. 10.* ubi auctoritatibus comprobatur.

Amplia etiam factò sequestro ad instantiam unius ex creditoribus, *disc. 22. num. 11.*

Amplia rursus etiam cessante istius culpa, vel mora in solvendo, *disc. 22. num. 5.*

Item *amplia* etiam si emptor præviso impedimento protestetur, non teneri ad solutionem pretii, donec ex parte venditoris implementum sequatur, *d. 22. num. 6.*

Limita ubi concurrat dilatio conventionalis ad solvendum pretium, *disc. 22. nu. 7.* ubi de ratione.

Limita rursus, quando venditor obtinet pecuniam vinculatam ad effectum investiendi, & deponitur in Bancho, ut solvatur postquam adimpletæ fuerint conventiones in contractum deductæ, *disc. 22. num. 9.*

Cui lis mota est, non tenetur ad aliquod interesse lucri cessantis, vel damni emergentis pro pretio nisi ad limites fructuum rei, *disc. 20. numer. 4. & 12.*

Amplia, quamvis pretium convertendum esset in extinctionem æris alieni, vel acquisitionem aliorum effectuum majoris redditus ex auctoritate *Sperelli* & *Conciol.* *ibid. nu. 4.*

Contrarium tamen verius, *ibid. num. 10.* ubi prædictæ auctoritates refelluntur, quod etiam ratione firmatur.

Quid verò si lis mora fuisset à venditore, *ibid. n. 15.* Passus evictionem rei emptæ post sequutam traditionem consequitur fructus recompenlativos pro pretio soluto, *d. 25. n. 6.*

Et quid si non est passus evictionem, quam prævenit mediante solutione pecuniæ, An pro ista debeantur fructus recompenlativi, *ibid. num. 7.*

Gerere potest personam Depositarii pretii diversam ab emptore, & tunc non tenetur ad fructus recompenlativos, *disc. 23. num. 4. disc. 27. nu. 5.*

Et ut talis efficiatur, seu aliàs pretium in diversam contractum transeat est, declarandum, & venditori denunciandum, *disc. 23. n. 6.*

Feudi absque Regio assensu consequitur interesse pretii, & restituit fructus perceptos casu quo emptio invalida declaretur, *disc. 9. num. 11.*

EVENTUS.

Eventus litis dubius non potest ita æstimari, ut in æstimatione cadat læsio enormissima, *dis. 20. n. 8.*

Limita, quando ageretur de lite omninò calumniosa, collusiva, & effectata, *ibid. eod. num.*

EXACTIO.

Exactio detestabilis usurarum, ex quibus administris probetur, *disc. 12. num. 21.* & etiam ad effectum repetitionis indebiti, ac pœnarum, *n. 22. & d. 17. nu. 19.*

EXCEPTIO.

Exceptio firmat regulam generalem in contrarium, *disc. 7. num. 7.*

Usuræ non retardat executionem debiti jurati, *disc. 21. num. 2.*

Hæc tamen regula in Curia Romana non observatur, nisi dato fumo boni juris creditoris, vel agatur de debito sortis, non autem de fructibus, *ibid. eod. num.*

Quæ non competeret cedenti, mutata qualitate personæ non competit cessionario, *disc. 5. nu. 5.*

EXECUTIO.

Executio debiti jurati non retardatur per exceptionem usuræ, *disc. 21. num. 2.*

Et *vide* in verbo *Exceptio.*

Pro executione obligationis Cameralis sufficiunt citationes domi, dimissa copia, *disc. 34. n. 12.*

F.

FEUDA.

Feuda devolutioni subiecta, & cum onere alicujus annuæ recognitionis, minus æstimantur, quàm alia quæ habentur juxta naturam allodialium, *disc. 27. nu. 4.*

Feudi emptio, si revocetur ob defectum Regii assensus, emptor restituit fructus perceptos, sed pretii interesse consequitur, *disc. 9. nu. 11.*

FIDEIUSSOR.

Fidejussor mutuatarii potest recipere mercedem ratione periculi fidejussionis, *dis. 4. nu. 8.*

Et *vide* in verbo *Obligatio.*

Non petit usuras pecuniæ solutæ pro principali, nisi prævia interpellatione personali, *disc. 34. n. 1.*

Limita quando mora principalis fuit causa immediata damni fidejussoris, nempe quia coactus fuit capere pecuniam creditori immediatè solutam ad societatem officii, seu ad cambium, vel aliud interesse, *disc. 34. nu. 8.* ubi de ratione.

Fidejussori per principalem morosum rescindenda sunt omnia damna expensarum, litium, & alia quæcumque, & sic inter usuram culpa sua à fidejussore passa, *disc. 34. num. 8.*

RERUM NOTABIL.

FIDUCIARIUS

Fiduciarius dicitur organum, per quod explicatur voluntas testatoris, disc. 30. num. 9.
 Gerit personam testis, ibid. nu. 10.
 Declarando voluntatem testatoris, debet præstare juramentum, disc. 30. nu. 11.
 In declaratione fiduciarii attendi debet verisimilitudo, ibid. nu. 12.

FOENERATORES

Fœneratores usuras occultare student ad impediendam illarum probationem, & ad pœnas evitandas, disc. 12. nu. 12.
 Convincuntur de usura tam ad effectum imputationis, quàm pœnarum in Regno Neapolitano etiam per tres testes singulares, disc. 12. nu. 13.

FOENUS

Fœnus nauticum est usurarium ex communi tam canonistarum, quam legistarum sensu, in cap. *naviganti*, disc. 3. nu. 2.
Limite ex opinione aliquorum scribentium fundata in mendositate impressionis ejusdem cap. *Naviganti*, ibid. eod. nu.
 Quod tamen similis opinionis fundamentum destruitur, ibid. num. 9. & 10.

FORUS

Fori externi, & interni differentia in materia usuraria, disc. 1. num. 13.

FRUCTUS

Fructus dicuntur illi, qui superfluis deductis impensis, & oneribus, disc. 26. nu. 10.
 Soluta sorte amplius non debentur, discurs. 21. num. 1.
 Bonorum quomodo calculandi sint, discurs. 26. num. 10.
 Bonorum feudaliùm, & jurisdictionaliùm taxantur ad rationem duorum cum dimidio, disc. 27. n. 3.
Declarat hoc procedere in feudis Statui Ecclesiastico subjectis, non autem in Regno Neapolitano existentibus, disc. 27. num. 4. ubi latè de differentia, & ratione.
 Bona fide percepti, & consumpti non veniunt restituendi, disc. 31. num. 2.
 Quoties debentur, in genere, vel substantia non prohibetur eorum conventio ad justam, & verisimilem taxam, disc. 21. nu. 4.
 Indebitè soluti non extenuant sortem, si adest interesse tertii, disc. 30. n. 16.
 Indebitè soluti administratori Ecclesiæ, an extinguant sortem, disc. 30. n. 15.
 Recompensativi pro pretio rei fructiferæ non debentur ratione moræ, sed propter usum rei, disc. 22. nu. 4. & 8.
 Recompensativi ex *l. curabit. C. de exempt.* debentur etiam sine mora, & quamvis emptor justam haberet occasionem non solvendi, discurs. 23. num. 2. & 3.
 Recompensativi ex *l. curabit* spectant ad Dominum, non autem ad creditorem ex pretio satisfaciendum ex mente *Marescor. var.* disc. 24. n. 4.
 Contrarium tenet *Leotard. de usur.* ibidem num. 5. ubi in suis terminis non reprobatur.
 Recompensativi ex pretio rei venditæ non possunt excedere veros ipsius rei fructus, disc. 23. num. 8. & disc. 26. num. 8.
 Pro pretio rei venditæ, quibus casibus possint excedere illos ipsius rei, disc. 21. num. 8. & 9.
 Recompensativi debentur pro pecunia solvenda loco dimissionis bonorum stabiliùm, vel censuum, disc. 32. nu. 4.
 Et possunt excedere taxam legalem habito respectu ad fructus rei, vel census dimissi, vel donati, disc.

32. numer. 5.

Recompensativi possunt conveniri pro quantitate per transactionem promissa occasione litis super bonis fructiferis, disc. 28. nu. 4.
 Recompensativi debentur emptori evictionem rei emptæ post securam traditionem passio, discurs. 25. num. 6.
 Et quid si non fuit passio evictionem, quam prævenit mediante solutione pecuniæ, an pro ista debeantur dicti fructus recompensativi, ibid. n. 7.
 Recompensativi non debentur ab emptore pro pretio rei fructiferæ, quando per Judicis sequestrum, vel inhibitionem impedita fuit solutio, disc. 22. nu. 1. & disc. 23. nu. 5.
Contrarium ampliationes, & limitationes, vide in verbo *Emptor.*
 Recompensativi debentur ex pretio Tabernæ, seu Fundachi ex æquitate *l. curabit* tanquam de prædio fructifero, disc. 16.
Limite, quando fuit data dilatio ad solvendum, & de eis non fuit expressè conventum, ibid. num. 3. ubi de ratione.
Sublimite etiam si non ad sit expressa conventio fructuum, quando aliudè constat de voluntate, quod deberentur, ibidem nu. 4.
 Quomodo autem conclusio procedat, declaratur, ibid. nu. 6.
 Qui percipiuntur ex pretio rei fructiferæ dicuntur potius recompensativi damni quod patitur venditor in amissione fructuum rei venditæ, quàm lucrativi tanquam ex pecunia provenientes, disc. 18. num. 5. discurs. 19. num. 3. disc. 21. num. 3. disc. 22. nu. 4. & disc. 26. nu. 5.
Amplia hos fructus deberi, etiam si emptor culpa venditoris solvere fuerit impeditus, discurs. 19. num. 3.
 Item amplia deberi etiam si in facultate venditoris positum esset ipsum pretium repetere, disc. 21. num. 3.
 Pro pretio rei fructiferæ solent taxari ad quinque pro centenatio, & hæc dicitur taxa legalis, disc. 18. num. 6.
Intellige hoc procedere in dubio, non verò quando adest expressa partium conventio pro majori quantitate, ibid. num. 6. ubi latè.
 Pro pretio rei venditæ possunt conveniri etiam ad majorem rationem quàm ipsa res fructet, discurs. 17. num. 13.
 Quod præsertim sibi locum vindicat apud Regnicolas, ibid. eod. num.
Declarat tamen, ut ibi num. 15.
 Pretii rei venditæ ratione damnorum, & interesse excedere possunt fructus ipsius rei, disc. 19. n. 8.
 Pretii rei venditæ à principio justè conventi, si deinde ejusdem rei fructus minuuntur, an sint & ipsi minuendi, disc. 18. nu. 13.
 Pro pretio rei venditæ possunt taxari, usque ad decem pro centenatio, quando idem pretium fuit conversum in contractum censualem, disc. 18. nu. 7. & disc. 21. num. 6.
Intellige in locis, in quibus non fuit recepta Bulla Pii V. prout in Hispania, & Regno Neapolitano, ibidem eodem numero.
Ubi verò fuit recepta dicta Bulla, reducuntur ad ratam, & proportionem fructuum, quod ipsa res vendita producit, disc. 21. num. 6.
 In dubio tamen præsumptio est pro taxa conventionali, disc. 21. n. 7. & de ratione nu. 8. & 9.
 Pro pretio rei sterilis venditæ possunt taxari in majori quantitate, quàm reddat ipsa res, & hoc ratione dilationis, & promptæ occasionis illud inve-

investiendi, discurs. 18. numer. 8 ubi de ratione.
Amplius, ut ratione prompti investmenti etiam simplex mutuator pecuniæ possit de interesse pacisci, ibid. eod. num.
Intellige tamen, & distingue, ut ibid. nu. 10 & 11.
 Si res fuit vendita pro scuris 100. & re vera valeat 200. possunt taxari ad rationem justii valoris, non ad rationem pretii conventi, ibid. nu. 6.
 Ratione lucri cessantis non debentur, nisi justificatis requisitis *Pauli Castrens.* disc. 10. nu. 1. & disc. 12. num. 27.
 Ratione verò damni emergentis, nisi justificatis requisitis positis per *Mohedan. decis. 2. de usur.* disc. 12. num. 27.
 Quare autem hujusmodi requisita probari debeant, ibid. eod. nu. 27. & 28.
 Ubi debentur ratione lucri cessantis, vel damni emergentis, tunc nulla est habenda ratio ad favorem debitoris, in quo res sit det pignoris, seu rei datæ dominium, ita ut à debito releveretur, disc. 9. n. 10. ubi de ratione.
 Pignoris ex opinione Romanæ Curie omnes imputantur in sortem, non habito respectu ad interesse lucri cessantis, vel damni emergentis creditoris, disc. 9. num. 5.
 Quod secus est ex praxi diversorum Tribunalium Orbis, ibid.
Limita quando in instrumento ad sunt clausulæ pro interesse lucri cessantis, vel damni emergentis, disc. 9. num. 12. quod procedit etiam in mutuo, disc. 12. nu. n. 14.
 Pignoris creditor ex pacto facit suos, & tunc contractus dicitur Antichresis, seu ad gaudendum, disc. 9. num. 6.
 Sed an talis contractus sit usurarius, nec. nē, ibidem nu. 7. ubi distinguitur, & numer. 10.
 Pignoris an imputandi sint in sortem nec. ne, potius ex facti circumstantiis, & mente contrahentium, quam ex verborum formalitate desumitur, disc. 9. num. 13.
 Perceptos, nec percipiendos non facit suos creditor in pignore conventionali, sed illos imputare debet in sortem, disc. 9. nu. 4.
 Censur debentur etiam si debitor esset promptus ad restitutionem sortis, & impediretur à sequestro judicis, disc. 22. num. 10.
 Dotis possunt esse majores taxa statutaria, si plus vel minus interest; disc. 18. num. 9. ubi exemplificatur in statuto Urbis.
 Dotis ex cap. *salubriter de usur.* non debentur soluto matrimonio, & hæc opinio est receptissima in Curia Romana, disc. 10. nu. 1.
Amplius etiam si supersint filii ex eodem matrimonio, ibid. num. 1.
 Legitimæ ipso jure sine mora debentur, disc. 23. n. 2.
Limita ubi bona, ex quibus deducenda est, sunt sterilia, ut pecunia, mobilia, nomina debitorum &c. disc. 28. nu. 7. & disc. 33. num. 3.
Sublimita ut disc. 28. nu. 7. & disc. 33. n. 3.
 Seu redditus Castri possunt vendi, vel dari insolutum, ipso Castri dominio remanente penes venditorem, disc. 8. n. 2.
 Feudi in dotem dati sine Regio assensu maritus facit suos ob supportationem onerum matrimonialium, disc. 9. nu. 8.
 Feudi empti absque Regio assensu restituantur, si emptio invalida declaretur ob ejusdem assensus defectum, sed emptor consequitur pretii interesse, discurs. 9. num. 11.
 Medio tempore percepti ab emptore cum pacto de retrovendendo non imputantur in sortem, disc.

9. numer. 13.
 Per transactionem possunt conveniri ad majorem summam, quàm fructuum rei, super qua tractatum est, disc. 28. nu. 8. ubi de ratione.
 Non debentur ex mercibus singulariter, & de per se consideratis, disc. 15. nu. 3.
 Secus est quando considerantur, ut quid univertum constituentes fundacum, ibid. eod. num. ubi de ratione.
 Rei adjudicandæ debentur ei, cui adjudicatio fieri debebat, disc. 24. n. 2.
Intellige quando adjudicatio effectuatæ est median- te possessione, quam adjudicatarius habuerit, ibid. num. 9. & 10.
 Rei deliberatæ, vel adjudicatæ spectant ad deliberatarium, seu adjudicatarium, quamvis talis actus retractetur, disc. 24. num. 3.
Intellige tamen ut supra.

H

HÆRES

HÆres gravatus investiens in stabilia, vel alios effectus nomine proprio pecuniam in hæreditate repertam, si vè ab illa alio modo obventam, investimentum acquirit hæreditati, discursu 29. num. 8.
Intellige tamen si ad sit præceptum Testatoris de investiendo, nam secus est econtra, ibid. num. 8. ubi afferuntur rationes, & nu. 10. & 13.
 Tenetur tradere legatum Ecclesiæ, vel causæ piæ, absque interpellatione, aliàs tenetur ad interesse ratione moræ irregularis, disc. 30. nu. 5.
 Ex quibus excusetur à mora, disc. 30. nu. 8.

HEBRÆI.

Hebræi sunt magis Christianis oportuni in pignorationibus, quàm Mons Pietatis variis de causis, quæ recensentur, disc. 6. num. 18.
 Ex decreto Cardinalis Camerarii emanato de anno 1642. possunt à famulis pignora accipere, disc. 7. nu. 8. ubi etiam de communi usu ante decretum.
 Quod decretum toleratur, licet per eum videatur aperiri via fraudibus famulorum, & hoc ob præponderantiam majoris utilitatis, & commoditatis, ibidem num. 8.
 Ex privilegio non tenentur indagare, an oppignorans sit Dominus rei, disc. 6. num. 13. & disc. 7. ubi variæ distinctiones.
 Et vide in verbo *Banchevium*.
 Quod privilegium dicitur rationi consonum, eod. disc. 7. num. 8.
 Tenentur quatuor anni temporibus facere venditiones generales pignorum excedentium 18. menses, disc. 7. n. 10.
 Vendere impediti pignora à debitore, elapso tempore 18. mensium, nihilominus consequuntur usuras, disc. 7. nu. 12.
 Possunt procedere ad venditionem pignorum, non obstante lite injusta, ibid. n. 11. & non incidunt in pœnas *text. in l. fin. C. de litigiosis*.
 Sed ad hoc non obligantur, ibid. num. 11. ubi de ratione.
 Artem futuriam in vestibus novis exercere possunt, ibid. num. 8.
 Verùm cum illa tantùm se sustentare nequeunt, ibid. num. 18.
 HEBRÆORUM
 Hebræorum variæ utilitates recensentur, pro quibus debent tolerari, disc. 6. num. 16.
 Universitas Urbis gravata est summa scut. 25. m. pro datis, & collectis, ibid. num. 18.

RERUM NOTABILIUM.

Ingens debitum, quo de presenti gravatur ascendens ad scuta tercenta millia in sorte, disc. 6. numer. 18.

I

JANUENSES.

JAnuenses omnes sunt industres, & negotiari soliti, disc. 12. num. 9, & 22.

IGNORANTIA.

Ignorantia juris non excusat, disc. 17. num. 10.

Juris in materia usuraria non excusat in foro externo, disc. 12. num. 32.

Amplia, quod nec excusat consuetudo, ibid. nu. 32.

Limita in ignorantia juris dubii, quæ assimilatur ignorantia facti, & excusat etiam ubi agitur de lucro, ibid. num. 33.

Et quamvis agatur de personis literatis, disc. 17. numer. 21.

Juris non excusat in exactione usurarum ad effectum non restituendi, seu non imputandi, sed tantum ad effectum evitandi penas usurariis inflictas, disc. 17. num. 20.

Non excusat mulieres, rusticos, seu minores à restitutione fructuum perceptorum ex censu nulliter creato, disc. 17. num. 20. Et hoc etiam procedit in qualibet materia usuraria.

IMPEDIENS.

Impediens sive justè, sive injustè, ut non sequatur implementum, non potest deinde opponere de mora, disc. 7. num. 12.

INHIBITIO.

Inhibitio sicut cessare non facit fructus census, seu aliter annui redditus, ita neque fructus recompenfativos ex *L. curabit* provenientes, disc. 22. num. 16.

Limita, si sequatur depositum, nam tunc nulli currunt fructus, disc. 22. nu. 8, 9, & 16. ubi de ratione.

Judicis sive justa, sive injusta, semper est timenda, disc. 22. num. 13. ubi de ratione.

Limita, quando per debitorem mala fide, & affectu hæc procurata esset, ibid. num. 14.

Item *limita*, si supervenit post moram incursum, ibidem num. 15.

INTERESSE.

Interesse sine mora non datur, ubi aliquid est implendum, disc. 14. num. 9.

Creditoris non autem debitoris spectatur in materia usuraria, disc. 27. numer. 10, & disc. 29. numer. 6.

Potest pacisci, & etiam taxari ad certam summam in quocunque credito pecuniario, disc. 17. num. 12.

Per transactionem potest conveniri ad majorem summam quam fructuum rei, super qua transactionem est, disc. 28. num. 8. ubi de ratione.

Fructuum census, seu tertiarum datur in Regno Neapolitano, sed non interesse, disc. 30. nu. 14.

Pro fructibus census nullum debetur non concurrentibus requisitis lucri cessantis vel damni emergentis, disc. 17. num. 7.

Ratione lucri cessantis non debetur, nisi justificatis requisitis *Pauli Castrensis*, disc. 10. num. 1. & disc. 12. num. 27.

Ratione vero damni emergentis, nisi justificatis requisitis appositis per *Moheda. dec. 2. de usur.* disc. 12. num. 27.

Quæ autem hujusmodi requisita probari debeant, vide ibidem eod. num. 27, & 28.

Ratione lucri cessantis, & damni emergentis potest percipi à mutuante, quando de eo fuit ab initio expresse conventum, disc. 12. num. 24, & disc. *Card. de Luca de Usur. & Interest.*

13. num. 6.

Quomodo verò dicta conclusio procedat, & sit intelligenda, vide disc. 12. numer. 25, & disc. 21. numer. 4, & 5.

Et de hac materia, vide rursus latè disc. 12. num. 35.

Quando dicatur benè justificatum, ita ut etiam ex mutuo licitè accessiones percipi possint, disc. 13. num. 6.

Utpote percipi possit ratione damni emergentis, an probatio requisitorum sufficiat generica, vel specifica requiratur, disc. 14. nu. 10. ubi utraque opinio refertur, disc. 15. n. 3. & disc. 35. nu. 4.

Quando ad interesse damni emergentis non sit necessaria interpellatio, disc. 34. num. 6.

Damni emergentis per creditorem à debitore moroso petitur, quando debeat, & quid concurrere debeat, disc. 34. num. 4. & disc. 35. num. 4.

INTERPELLATIO.

Interpellatio ex pacto in cambiis, & aliis contractibus, potest remitti, disc. 34. num. 5.

Ubi requiritur, non exigitur facta in certa forma præcisè, sed sufficit sententia debitoris, disc. 34. num. 10.

Pro interesse damni emergentis etiam præsumptiva, seu adminiculativa sufficit, disc. 35. num. 18.

J U D E X.

Judex est solus Deus in foro interno, in quo spectatur tantum intentio, disc. 12. num. 23.

Neotericè aliquando magis quam pragmaticè judicare debet, disc. 5. num. 5.

Quam cautè auctoritatibus deferre debet, disc. 12. num. 3, & 5.

In causis usurariis, aliisque materiis externi fori, Canonitas potius, quam Morales sequi debet, disc. 1. num. 6. & num. 12. & disc. 3. nu. 8. ubi de ratione.

J U S.

Jus Canonicum in materia usuraria servandum est, etiam in Terris Imperii, disc. 31. num. 3.

L

LÆSIO.

Læsiō dicitur enormissima, ubi est ultra bessem, & caulat nullitatem, disc. 20. num. 6. ubi de ratione.

Non potest tamen nullitas dici incontinenti probata, ibid. num. 7. ubi de ratione.

Enormissima moraliter impossibile est, ut cadat in transactione super dubio litis eventu, disc. 20. num. 8. ubi latè de ratione.

L A I C U S.

Laicus in materia usuraria non potest cognoscere, & judicare, nisi super iis, quæ facti sunt, nam quando questio est, an contractus sit usurarius, spectat ad Ecclesiasticos, disc. 12. num. 39.

Amplia, sive cognoscat per viam judicii, sive per viam arbitrii, ibid. eod. num.

LEGATARIUS, vel DONATARIUS.

Legatarius, vel Donatarius rectè percipiat fructus ex judicio testatoris, seu donantis, pendente solutione legati, quando non est in eorum facultate, exigendi sortem, quod fecus est, quando eandem sortem ex gere possunt, disc. 15. num. 4. ubi de ratione, & disc. 32. num. 2. & 4.

Hæc tamen opinio rigorosa servatur in Romana Curia, nam alibi pro consecutione fructuum sufficit mora debitoris regularis, vel etiam irregularis, ibid. num. 4.

Legatarius conditionalis defecta conditione, non facit fructus suos pendente conditione decursos, disc. 31. num. 2.

I

LEGA-

I N D E X

L E G A T U M.

In legatis dies non interpellat pro homine, & quando hæres dicatur constitui in mora, disc. 30. num. 6.
 Pro legato quantitatis non debentur usuræ ratione solius moræ, nisi concurrant alia requisita lucri cessantis, vel damni emergentis, disc. 29. num. 2. & nu. 3. & disc. 30. nu. 4. disc. 32. nu. 2. disc. 33. nu. 2.
Amplia, etiam si per testatorem, vel alium disponentem demandata esset earum solutio, disc. 30. num. 10. disc. 31. num. 3. disc. 32. num. 2.
Intellige tamen ampliationem procedere, quando in potestate legatarii fuit exigere sortem, disc. 32. num. 2. & disc. 33. num. 2.
Amplia tursus in legato facto favore Ecclesiæ, vel piæ causæ, disc. 29. num. 2. & 3. disc. 30. num. 4. disc. 31. num. 4. & disc. 32. num. 6.
Intellige tamen hanc ampliationem, ut eod. disc. 29. num. 14.
Limita, quando hæres investivit pecuniam legatam in occasiones fructiferas, quia tunc fructus debentur legatario, maximè quando agitur de favore piæ causæ, disc. 29. nu. 4. & disc. 31. nu. 7.
Contrarium tamen verius ex facti circumstantiis, ut eod. disc. 29. num. 5. & de ratione nu. 7. & distingue ut num. 8, 10, & 13.
 Item *limita* favore Ecclesiæ, quando quantitas legata ab eadem Ecclesia investienda erat in stabilia, vel alios effectus fructiferos, disc. 30. num. 5. ubi de ratione, disc. 31. num. 5. & 32. nu. 7.

L I S.

Lis injusta non causat vitium litigiosi, disc. 7. num. 11.
 Calumniosa dici non potest ab illo, qui illam movet, disc. 20. num. 15.
 Mora emptori efficit, ut non teneatur ad aliquod interesse lucri cessantis, vel damni emergentis pro pretio, nisi ad limites fructuum rei, disc. 20. num. 4. & num. 12.
 Et *vide* in verbo *Emptor*.

L I T T E R Æ.

Litteræ cambii si non iustificuntur, fructus pro cambio soluti imputantur in sortem, disc. 12. nu. 19.

L O C A T I O.

In locatione periculum est locatoris, disc. 2. num. 4.
 Rei emptæ cum pacto redimendi, per emptorem ante adeptam possessionem illius ipso venditori facta, ex illo solo pacto nõ iudicatur usuraria, sed insuper requiritur pretii modicitas, disc. 11. nu. 5.
Intellige, quòd talis modicitas debet esse valde notabilis, ita ut dimidium iusti pretii excedat, demptà diminutione resultantem ex dicto pacto de retrovendendo, ibid. num. 5.
 Et dummodo non adsit mutuum verum, vel interpretativum, ibid. num. 6.
 Animalium dicitur usuraria, quando dantur prævia æstimatione quocunque casu non diminuenta, & interim à conductore pro eorum usu pensio solvitur, disc. 2. num. 3. ubi de ratione.
Limita huiusmodi locationem non dici usurariam, quando pensio, quæ percipitur à locatore, est valde tenuis, & utilitas conductoris adæquat onus susceptum restituendi animalia in eodem valore, ibid. num. 3. & 5.
 Et *vide* in verbo *Contractus*.

L U C R U M.

Lucrum negotiationis est incertum, & periculum, disc. 12. num. 28.

L U C R U M C E S S A N S.

Lucri cessantis, & damni emergentis materia quam sit difficilis, disc. 12. num. 26. ubi de ratione.

Et circa illam diversæ opiniones, quæ inconvenientia causent, ibid. num. 30.

Quomodo sit regulanda, & an mos regionis excuset, ibid. num. 31.

Et *vide* in verbo *Interesse*.

M

M A L A F I D E S.

Mala fides ex contractu clandestino arguitur, disc. 12. num. 38.

M A L U M.

Malum minus ex duobus est eligendum, disc. 6. num. 15.

M A N D A T U M.

Mandatum de adjudicando non importat adjudicationem, neque transfert dominium, nisi ejus effectu subsequero, disc. 24. num. 7.

M A T E R I A.

Materia usuraria non recipit uniformem determinationem, sed regulatur ex facti circumstantiis, disc. 15. num. 8.

In materiis usurariis, aliisque causis externi fori Index Canonistas potius, quam Morales sequi debet, disc. 1. num. 6. & 12. & disc. 3. num. 8. ubi de ratione.

In materia usuraria spectatur solum interesse creditoris, disc. 27. num. 10. & disc. 29. num. 6.

Usuraria in Romana Curia rigorosius tractatur, quam cæteris Orbis Tribunalibus, disc. 21. nu. 3.

Lucri cessantis, & damni emergentis, quam sit difficilis, disc. 12. num. 26. ubi de ratione.

Et circa eam diversæ opiniones, quæ inconvenientia causent, disc. 12. num. 30.

Quomodo regulanda sit, & an mos regionis excuset, ibid. num. 31.

M E R C A T O R.

Mercator pro mercibus venditis potest pacisci de interesse etiam ad duodecim pro centenatio, pretio non soluto, disc. 18. num. 8.

Intellige tamen, si constat tanti interesse, ibid. eod. num.

Potest vendere merces cariori pretio, stante dilatione ad solvendum, ibid. num. 8.

M E R C E S.

Merces constituentes fundacum, salva substantia possunt locari, & ex illis percipi pensiones sine labe usuraria, disc. 15. num. 3.

Possunt vendi cariori pretio, stante dilatione ad solvendum, disc. 18. num. 8.

M O B I L I A.

Mobilia, & suppellectilia, quæ usu consumuntur, licet fuerint locata, & percipiatur tanta pensio, quæ longè superet eorum valorem in uno anno, ob hoc contractus non dicitur usurarius, disc. 2. num. 12. ubi de ratione.

Limita, quando fuisset conventa restitutio ipsorum mobilium in eodem statu, & eadem conditione, prout erant de tempore contractæ locationis, ibid. num. 12.

M O L E S T I Æ.

Molestiæ, quæ dantur ab ipso contrahente, non veniunt sub pacto, ut non teneatur liberare à molestiis, disc. 20. num. 16.

M O R A.

Mora, ex quibus excusetur in hærede, disc. 30. nu. 8.
 Absque mora nullum debetur interesse, disc. 30. num. 7.

Debet esse causa præcisæ, & immediata damni, ad hoc ut creditor possit petere interesse à debitore, disc. 35. num. 4.

Per

RERUM NOTABILIMUM.

Per debitorem non incurritur, quando in alternativis creditor eligere debet, disc. 19. num. 2.

Non contrahitur per emptorem in non solvendo pretium, nisi res vendita tradatur, vel fiat obligatio, disc. 14. num. 4.

De mora irregulari favore piæ causæ, & quod pro ista ipsi non debeantur usuræ pro legato quantitatis, disc. 29. num. 2. & 3.

Intellige tamen, ut ibid. num. 14.

MULIER.

Mulier habet ex privilegio *text. in l. rebus, C. de jur. dot.* regressum ad bona æstimata in dotem viro data, etiam in concursu creditorum anteriorum, disc. 10. num. 5.

MUTUANS.

Mutuans potest percipere aliquid interesse ex pecunia mutuata ratione lucri cessantis, & damni emergentis, si de illo fuit ab initio expressè conventum, disc. 12. num. 24. disc. 19. num. 9. & disc. 26. num. 5.

Quomodo verò dicta conclusio procedat, & sit intelligenda, disc. 12. num. 25. & disc. 26. num. 5.

Et de hac materia vide rursus, & latè eod. disc. 12. num. 35.

Convenire potest de accessionibus extra usuram ratione ingressu lucri amissi ex investimento pecuniæ aliter faciendo, disc. 16. num. 9.

Potissimum quando non adest timor suffocationis mutuatarii, ibid. num. 9.

MUTUATARIUS.

Mutuatarius ubi non est in damno, non spectatur utilitas, quæ mutuatatori resultat ex contractu, disc. 12. num. 41.

MUTUUM.

Mutuuum verum, aut interpretativum ad usuram omnino requiritur, disc. 3. num. 4.

Nullum lucrum, nullamque accessionem admittit citra usuram, disc. 1. num. 2. disc. 4. num. 2. & disc. 12. num. 6. & 16.

Et quidquid pro tali lucro, seu accessione solvitur, imputari debet in sortem, disc. 1. num. 2.

Limita, quando à principio conventum est de aliquo interesse ratione lucri cessantis, & damni emergentis, disc. 12. num. 24. & disc. 18. num. 8. & disc. 19. num. 9. & disc. 26. num. 5.

Quomodo verò dicta limitatio procedat, vide disc. 12. num. 25. & disc. 26. num. 5.

Et de hac materia vide latè eod. disc. 12. num. 35.

Pro mutuo vero, aut interpretativo nullæ accessiones recipi possunt, non probatis requisitis lucri cessantis, vel damni emergentis, disc. 13. num. 2. & disc. 26. num. 3.

Intellige, quando solvuntur ex conventionione, secus est, quando debitor sponte illas solvit, disc. 13. num. 3.

Et hæc distinctio congruit etiam materiæ simoniacæ, ibid. num. 5.

Quando verò fuerint spontè solutæ, nec-nè, pendet ab arbitrio Iudicis dignoscere, ibid. num. 4.

Pro mutuo gratuito non datur interesse lucri cessantis, vel damni emergentis, nisi de eo fuit conventum, disc. 12. nu. 23.

Licet correspondivum ad emptionem, & venditionem rei fructiferæ, non tamen ex illo ob dilationem debentur fructus, prout ex ipsa re fructifera, disc. 16. num. 7.

Amplia, etiam si adsit evidenter correspondivitas, & mutuuum sit unus, & idem contractus cum emptione, & venditione, ibid. eod. num.

Amplia rursus, ut rejecto *text. in l. curabit*, non debeantur, nec per dispositionem *text. in cap. per Card. de Luca de Usur. & Interest.*

vestras, nec ad limites contractus trini, eod. disc. 16. num. 8.

Non dicitur usurarium, quando habet admixtam emptionem & venditionem, scilicet quando datur pecunia colonis pro recollendis fructibus tempore penurioso, cum obligatione illos vendendi eidem mutuanti, disc. 4. num. 11.

Intellige, dummodo talis pecunia anticipatè data, non causet diminutionem pretii ipsorum fructuum, ibid. num. 11.

Et à principio non fuerit taxatum pretium eorundem, quia tunc usuræ suspicio oriretur, disc. 4. num. 13.

Ex mutuo habente admixtam locationem, & conductionem, potest percipi aliquid lucrum, disc. 4. num. 9.

Intellige, dummodo locatio fuerit facta cum alteratione, seu diminutione soliti pretii, & dicta diminutio sit proportionata dictæ mercedi, ibid. num. 9.

Quando detur in cambio, & ex eo oriatur usuræ, disc. 4. num. 5. remissivè.

N

NEGOTIATIONES.

Negotiationes non semper sunt lucrosæ, immò aliquando damnam pariant, disc. 18. num. 11.

NULLITAS.

Nullitas proveniens ex læsione enormissima, non potest dici incontinenti probata, disc. 20. num. 7. ubi de ratione.

O

OBLIGATIO.

Obligatio mutuandi, vel mutuare faciendi a quam egregiam pecuniarum summam, efficit, ut ex mutuo percipi possit aliquid interesse absque labe usuræ, disc. 4. num. 6. ubi de ratione.

Intellige, hoc procedere in mutuatarii fidejussore, non in ipso mutuatore, & quatenus interesse sit justum, & moderatum, ibid. num. 8. ubi de communi.

OBLIGATIO CAMERALIS.

Obligatio Cameralis est nullius momenti, quando legitur adjecta actui ipso jure nullo, disc. 10. num. 5.

Rejicit omnes exceptiones altioris indaginis ad petitorium, disc. 36. num. 1.

Pro illius executione sufficiunt citationes domi dimissa copia.

OBSERVANTIA.

Observantia dicitur interpretet etiam contractuum, & voluntatis contrahentium, disc. 19. num. 7.

OFFENSA.

Offensa potest remitti, & satisfaciendo præcepto Evangelico, diligi inimicus, ac nihilominus prosequi vindicta in judicio, disc. 3. num. 12.

OPERARIUS.

Operarios conducere non licet pecunia anticipatè soluta, cum obligatione præstandi operas debitis temporibus, disc. 4. num. 10.

Contrarium verius, dummodo pecunia non det causam diminutioni solitæ mercedis eorundem operatorum, ibid. num. 10.

Et dummodò non fuerit taxatum pretium eorundem à principio, quia tunc oriretur suspicio usuræ; disc. 4. nu. 13.

Et vide in verbo *Mutuum*.

OPINIO.

Opinio Canonistarum à Judice magis est sequenda, quam Moralium, in materiis usurariis, disc. 1. num. 6. & 12. & disc. 26. num. 5.

Admittentium interesse judiciale, vel conventionale pro credito pecuniario, absque probatione requisitorum impugnatur, disc. 12. num. 34. ubi de ratione.

Baldi, quòd usura pretii possint excedere fructus rei venditæ, reprobatur, disc. 18. num. 4.

Romanæ Curie diversa ab aliis Orbis Tribunalibus circa contractum *antichresis*, seu ad *gaudendum*, disc. 9. num. 12.

OPINIONES.

Opiniones diversæ circa lucrum cessans, & damnum emergens, quæ inconvenientia producant, disc. 12. num. 30.

Et in hac materia regulanda, an mos regionis excuset, ibid. num. 31.

P

PACTUM.

Pactum auferens libertatem redimendi, ac restituendi sortem, invalidum est, disc. 26. nu. 4.

Declaratur tamen hæc conclusio, ibid. nu. 6. & 7.

Idem appositum in creatione census vitiat, & non vitiat, disc. 26. num. 7.

De restituendo equo in eodem statu, & valore initum per conductorem cum vecturino quocunque casu, & periculo in se suscepto, non dicitur usurarium, nec improbat, disc. 2. num. 8.

Intellige, dummodo pensio consueta ita diminuat, ut congruè compensatum remaneat susceptum periculum, ibid. num. 8.

Limita, quando dictum pactum initum fuisset cum non itineraturo, sed illic equum vendituro pro retrahenda pecunia per speciem stocchi, ib. eodem num.

Quòdque hæc procedant in terminis supellectilium locatarum, vide eod. disc. 2. num. 9.

Inferum in contractu cambii limitari, ut si quis non solvit statutis temporibus, remaneat subiectus cambii currentibus, valer, disc. 8. num. 12.

Francandi Bononiæ usurarum, disc. 11. num. 8. & in Lombardia, aliisque patribus, ibid. num. 11.

PACTUM COMMISSORIUM.

Pactum commissorium in pignore reprobatur, disc. 8. num. 6.

Declaratur, quando tale pactum adjicitur in continenti, ob probabilem suffocationem debitoris, non autem, quando adjicitur ex intervallo, & abest hujusmodi periculum, ibid. num. 7.

Sed contrarium verius, quando etiam apponitur ex intervallo, eod. disc. 8. num. 8. ubi de ratione.

Valer tamen in pignore, ubi non concurrat injustitia pretii, & contrarium sentientes, reprobantur, ibid. num. 9.

Quando verò injustitia pretii concurrere dicatur, vide ibid. num. 10.

Quando valeat, eò quòd non continet pœnam, sed subtractionem lucri, disc. 8. num. 12.

PACTUM REDIMENDI.

Pactum redimendi quando dicatur usurarium, eò quòd pendeat à voluntate emptoris rehabere à venditore pecuniam, disc. 11. num. 7.

Ex conventionione in constitutione census prohibetur non vitiat, sed vitiat, disc. 26. num. 7.

Minuit valorem rei in tertia, quarta, & sexta justipretii secundum diversas opiniones, disc. 11. nu. 5.

Verius tamen minuit pro Judicis arbitrio, juxta mensuram præfiniti temporis, ibid. eod. num.

PECUNIA.

Pecunia utpotè de sui natura sterilis, nullum lucrum, nullamque accessionem parit citra usuram, disc. 1. num. 2. & disc. 28. num. 2.

Et quicquid pro tali lucro, seu accessione solvitur, imputari debet in sortem, disc. 1. num. 2. & disc. 28. num. 2.

Et vide in verbo *Mutuum*.

Anticipatè soluta operariis cum obligatione præstandi operas debitis temporibus, sapit usuram, disc. 4. num. 10.

Et de hac materia, vide in verb. *Operarius*.

Periculum deteriorationis animalium, justè suscipitur à conductore, disc. 2. n. 6. ubi de ratione.

Declaratur, quando susceptum periculum remanet congruè compensatum, ibid. n. 6. & n. 12.

In societate officii consideratur accessoriè, & consecutivè, disc. 36. num. 5.

PIGNORA.

Pignora si non fierent per famulos fiduciarios, oppignorandi materia redderetur impracticabilis, disc. 7. num. 8.

PIGNUS.

Pignus conventionale differt à Prætorio, quia fructus conventionalis tam percepti, quam qui percipi potuerant, imputantur in sortem; in prætorio verò imputantur tantum percepti, disc. 9. num. 4.

Ubi adæquat creditum, vel est illo inferius, censetur habitum pro derelicto, & creditor facit fructus suos, disc. 10. num. 2.

Intellige, quando dantur bona nullo expresso titulo pignoris, vel donationis in solutum, eod. disc. 10. num. 4.

Amplia, etiam quando dantur expresso titulo pignoris, sed concurrat diuturnum silentium, & æquivalentia bonorum credito, quia tunc præsumitur facta novatio, & censentur data in solutum, ibid. num. 5.

Limita, quia non suffragatur æquivalentia pignoris credito, ad hoc, ut res censetur data in solutum, quando fuit continuatum in titulo pignoratitio, disc. 10. num. 5.

Intellige, supradicta procedere in pignore conventionali, non in legali, seu Prætorio, ibid. num. 7.

Fructus pignoris ex opinione Romanæ Curie omnes imputantur in sortem, non habito respectu ad interesse lucri cessantis, vel damni emergentis creditoris, disc. 9. num. 5.

Et vide in verbo *Fructus*.

PŒNŒ.

Pœna conventionalis exigitur ob factum, vel non factum, non autem ob datum, vel non datum, disc. 8. num. 15.

PONDERATIONES.

Ponderationes facti magis attenduntur, quam illæ juris, disc. 12. num. 22.

PONTIFEX.

Pontifex usuras licet de jure divino damnatas, permittere potest, disc. 6. num. 3.

Declaratur, per modum tolerandi, non autem per viam dispensandi, eod. disc. 6. num. 6. & disc. 12. num. 30.

Suum judicium regulare debet rationibus, non autem simpliciter auctoritatibus scribentium, ibid. eod. num.

PRÆCEPTUM.

Præceptum testatoris de usuris ab hærede legatario præ-

RERUM NOTABIL.

præstandis, nec obligatorum, nec servandum est, disc. 30. num. 10. disc. 31. num. 3. & disc. 32. num. 2.

PRÆDIA.

Prædia urbana sunt naturaliter infructifera, & fru-
ctant per accidens, disc. 26. num. 9.

PRÆDIUM.

Prædium intelligitur propriè datum in pignus, non
autem in solutum, quando datur alicui sub pa-
cto de se satisfaciendo de fructibus, disc. 8. num. 4.

PRÆSUMPTIONES.

Præsumptiones in claris non sunt necessariae, disc. 8.
num. 5.

Quod etiam procedit in actibus inter vivos, ibid.
eod. num.

PRETIUM.

Preteritum debet esse periculum, seu incertæ alicuius pro-
portionatum, disc. 36. num. 11.

Rei fructifera, si convertatur in aliam speciem de-
biti, vel contractus, non est amplius fructiferum,
ex *l. curabit, C. de act. emp.* sed ex alio contractu,
in quem transit, cuius requisita concurrere de-
bent, disc. 16. num. 5. disc. 17. num. 16. disc. 23. num.
3. & disc. 27. num. 8.

Intellige, ubi contractus, in quem pretium jure no-
vationis convertitur, est ab initio validus & per-
fectus, aliam formam, seu solemnitatem non re-
quirens, quam voluntatem contrahentium, disc.
17. num. 17. ubi latè exemplificatur.

Rei venditæ, quando convertitur in contractum
census, possunt pro illo taxari fructus, usque ad
decem pro centenario, disc. 18. num. 7.

Intellige in locis, in quibus non fuit recepta Bulla
Pii V. ut in Hispania, & in Regno Neapolitano,
ibid. eod. num.

PRINCEPS.

Princeps sæcularis, an possit Hebræis usuras per-
mittere inconsulto Romano Pontifice, disc. 5.
num. 6.

Si vulg. populum in loco, debet illi suppeditare ne-
cessariè ad victum, disc. 6. num. 17.

PRIVILEGIA.

Privilegia inter æquè privilegiatos conquassantur,
disc. 31. num. 6.

PROBATIO.

Probatio præsumptiva sufficit in materia usuraria,
disc. 12. num. 11. ubi *Archidiaconus* opinio reprobat,
& num. 12.

Intellige, sufficere ad effectum usuras repetendi,
non autem mulctandi usurarium, ibid. num. 15.
ubi de ratione.

Imperfecta facilius admittitur in materia usuraria,
quando à principio fuit conventum de certa
quantitate usurarum, disc. 12. num. 17.

Contrarium tamen verius ex mente Auctoris, ibid.
eod. num. ubi de ratione.

Ad consequendum interessè ratione damni emer-
gentis, an sufficiat generica, vel specifica requi-
ratur, vide disc. 14. num. 10. ubi utraque opinio
referatur, & vide in verbo *Interesse*.

PROCURATORES.

Procuratores in Romana Curia gerunt partes, quas
in aliis Europæ partibus peragunt Advocati,
disc. 16. num. 2.

Et in quo differant ab Advocatis, ibid. eod. num.

Q

QUALITAS.

Qualitas bona creditoris considerabilis est ad
excludendam suspicionem usuræ, disc. 12.
num. 36.

QUANTITAS.

Quantitas, quæ promittitur uni ex transigentibus
super bonis fructiferis dicitur pretium portionis
ipsorum bonorum, & ideo pro illa possunt exigi
fructus recompenlativi, disc. 28. num. 6.

Pro quantitate legata non debentur usuræ ratione
solius moræ, nisi concurrant alia requisita lucri
cessantis, vel damni emergentis, disc. 29. num. 2. & 3.
Et de hac materia, vide in verbo *Legatum*.

R

REPETITIO.

Repetitio indebiti quomodo differat ab impu-
tatione in fortem, disc. 12. num. 18.

Indebiti ad hoc ut locum habeat est probanda vera,
& effectiva solutio, nec sufficit quietantia, seu
confessio de recepto, disc. 12. num. 8. ubi de ratione.
Et ad repetitionem agens non solum probare debet
veram solutionem, sed quidem fuisse indebitam
pro qua excludenda sola possibilitas interessè
sufficit, ibid. num. 9. & num. 17. ubi declaratur, in qui-
bus casibus procedat.

Adverte, quod hæc sola possibilitas in materia usu-
raria non sufficit ad excludendam ipsammet re-
petitionem, ibid. num. 10. ubi de ratione.

Immo admittitur per præsumptivas probationes,
disc. 12. num. 11. ubi reprobat opinio *Archidiaconus*.
num. 12. & num. 16. ubi de ratione.

REQUISITA.

Requisita *Pauli Castrensis* in materia lucri cessantis,
& damni emergentis habentur pro notoriis, &
probativis, juxta opinionem aliquorum Regnico-
larum, & Hispanorum, disc. 18. num. 2.

Quomodo debeant practicari, ibid. num. 10. & 11.
ubi plures casus distinguuntur.

Eadem juxta opinionem Romanæ Curia debentur
specificis probationibus justificari, ita ut non
sufficiant generales occasiones, seu partium af-
sertiones, & conventiones, disc. 21. num. 5. & disc.
24. num. 11.

Limita, in fructibus recompenlativis debitis pro
pretio rei fructiferae, & restaurativis onerum
matrimonialium, disc. 21. num. 5.

De tribus requisitis adjudicationis, & quando ad-
esse non dicantur, disc. 24. num. 8.

RES.

Res non dicitur data, quæ deinde advocatur, seu re-
petitur, disc. 27. num. 7.

In rebus incorporalibus consignatio scripturarum
succedit loco traditionis ipsarum rerum, disc.
14. num. 6.

Plures ubi sub diversis pretiis in eodem contractu
venditæ sunt, tot dicuntur venditiones quor
eodem sunt, disc. 14. num. 3.

Vendita si non fuit tradita, seu fuit evicta, cessat o-
mnis ejus obligatio etiam favore tertii, disc. 14. num. 5.

RESIGNATARIUS.

Resignatarius solvens aliquid resignanti spontè, &
ex mera liberalitate simoniam committere non
dicitur, disc. 13. num. 5.

S

SANATIO.

Sanatio census, quando denegatur, etiam si con-
stet de vero credito, disc. 17. num. 3.

SCIENTIA.

Scientia sola sine citatione sufficit fidejussori ad-
versus creditorem, disc. 14. num. 7.

Sufficit ubi etiam requiratur interpellatio, quia ista
non

non debet esse in certa forma præcisa, disc. 34. num. 16.

De differentia inter scientiam præsumptam, & scientiam veram cum præsumptionibus probatam, disc. 34. num. 11.

Et ex quibus hæc probetur, ibid. num. 12.

SENTENTIA.

Sententia, ubi non est absolutoria, seu trahens executionem ipso jure, sed exigit alium factum, post se non transfert dominium, neque possessionem, nisi post executionem, disc. 24. num. 6.

Sententia, seu mandatum de adjudicando non importat adjudicationem, neque transfert dominium, nisi ejus effectu subsequuto, disc. 34. nu. 7.

SEQUESTRUM.

Sequestrum sive justum, sive injustum excusat à mora solvendi, disc. 22. num. 13. ubi de ratione.

Limita, quando per debitorem mala fide, & affectatè id procuratum esset, ibid. num. 14.

Item limita, si supervenit post moram incursum, ibid. num. 15.

Sicut cessare non facit fructus census, seu alterius annui redditus, ita neque fructus recompensati vos *ex l. curabit* provenientes, disc. 22. num. 16.

Limita, si sequatur depositum, nam tunc nulli carunt fructus, disc. 22. nu. 8, 9, & 16. ubi de ratione.

SOCIETAS.

Societas ad caput saluum, ex *Constitutione 45. Sixti V.* non permittitur, disc. 2. num. 2.

Et vide in verbo *Contractus*.

Potest substantiari super uno officio, vel super una navi, sed periculum distribui super pluribus personis, vel navibus, disc. 3. num. 6.

SOLIDATIO.

Solidatio computorum, seu conventio gesta cum principali debitore, præjudicat ejus creditoribus, vel fidejussoribus, disc. 35. num. 15.

SOLVENS.

Solvens usuras dotales debitas ex Statuto soluto matrimonio absque interpellatione, & eas repetere, seu imputare volens ex defectu ipsius interpellationis, tenetur probare, se non fuisse interpellatum, disc. 12. num. 16. ubi de ratione.

Alteri quàm creditori de mandato iudicis, an excusetur, nec nè remissivè, disc. 22. num. 15.

Cum ordinibus falsis, an liberationem obtineat, vel actionem acquirat, disc. 7. num. 9.

SPONSIONES.

Sponsiones quæ sunt super futura electione Pontificis, sunt prohibita, disc. 36. num. 7. ubi vide alios casus, in quibus improbantur, & vide in verb. *Contractus*.

SOLUTIO.

Solutio cujuscunque debiti rectè probatur præsumptionibus, & adminiculis insimul junctis, disc. 12. num. 20.

Amplia, in materia usuraria, ubi probationes etiam imperfectæ admittuntur, ibid. eod. num.

Ad effectum repetitionis indebiti verè, & effectivè probanda est, nec sufficit quietantia, seu confessio, disc. 12. num. 8. ubi de ratione.

Fructuum conventorum ex pretio rei venditæ non debet retardari pendente disputatione, an sint excessivi, nec nè, disc. 21. n. 10. ubi de ratione.

STIPULATIO.

Stipulatio damnorum, & interesse apposita in contractu census à principio invalidi sufficit ad constituendum in mora debitorem pro ipsis consequendis absque alia interpellatione, discursu 17. num. 10.

SUCCESSOR.

Successor usurarii non potest usuras exigere, vel retinere, disc. 5. num. 13.

Amplia, etiam si acquirat titulo oneroso, sciendo tamen usurariam qualitatè, ibid. num. 13.

SUSPICIO.

Suspicio usuræ magis oritur, quando fit triplex contractus super pecunia, quàm super animalibus, seu aliis rebus, disc. 1. num. 15.

T

TESTES.

Testes tres etiam singulares deponentes de facto proprio, in materia usuraria probant in Regno Neapolitano, licet alii non probarent, disc. 12. num. 15.

Amplia, etiam in judicio criminali ad effectum puniendi Feneratorè, ibid. eodem num.

TEXTUS.

Textus in cap. per vestras, de usuris expenditur, disc. 1. num. 11.

Quando verò ejus dispositio locum habeat, & an favor alimentorum in hoc operetur, ibid. nu. 18.

In cap. Naviganti de usur. latè declaratur, disc. 3. num. 9, 10, & 11.

In l. curabit C. de act. empr. habet locum tam favore venditoris, quàm emptoris, disc. 25. num. 2. ubi de ratione.

TRADITIO.

Traditio cedulæ, seu ordinis Banco directi habet vim effectivæ solutionis, quoties realiter in illo adsit pecunia, disc. 25. num. 3.

Limita, in Constitutione census, ubi cedula tantum, non verò ordo habetur pro effectiva solutione, disc. 25. num. 5. ubi de ratione.

TRANSACTIO.

Transactio supponit licem præcedentem, disc. 34. num. 12.

Dicitur species rei judicata, disc. 28. num. 5. & disc. 35. num. 15.

Extinguit priora jura, prioresque actiones, disc. 20. num. 2.

Declara, quando habet implicitum statum validitatis, nam secus est, quando est nulla ipso jure, ibid. num. 5. Quod etiam locum habet in obligatione Camerali, ibid.

Et ut possit agi ex prioribus juribus debet ipsa tolli per tres conformes, disc. 20. num. 5.

Ad regulandam transactionem attendendum est tempus, & locus, in quibus inita est, disc. 35. n. 17.

Ex quibus arguatur in transactione concurrere bonam fidem, disc. 35. num. 16.

Proceditur in ea per Curiam Romanam cum terminis text. in leg. 2. C. de rescindend. vendit. quod tamen est contra probabiliorè, & communem opinionem, disc. 12. num. 40.

An veniat sub nomine prohibita alienationis, & exigit eandem solemnitates, quas alienatio requirit, disc. 28. num. 3.

Distingue tres casus. Primus est, quando prohibitus alienare possidet bona, quæ recepto pretio colliganti per transactionem dimittit, & tunc dicitur alienatio prohibita, ibid. eod. num.

Secundus, quando possidet, & non dimittit, sed aliquam pecuniariam summam colliganti promittit cum ipsorum bonorum obligatione, & isto casu non dicitur alienatio, ibid. eod. num.

Tertius, quando non possidet, sed à colligante possessore aliquam obtinet quantitatem pro juribus

RERUM NOTABIL.

ribus in litem deductis, & tunc dic, ut in secundo casu, ibidem eodem num.

Transactio, seu alia conventio licitas usuras reddere nequit, disc. 12. nu. 40. & disc. 35. num. 10.

Limite in dubio, an usurae sint licitae nec-ne, & transactio sit facta habito respectu ad dubium litis eventum, disc. 12. num. 40.

Limite rursus, quando cessante ratione suffocationis debitor scienter, & voluntarie illas remittit, ibidem eodem num. & disc. 35. num. 10.

Super usuris fieri potest, & bene per eam remittuntur, disc. 12. num. 40. & disc. 35. num. 10.

Inita tamen ex falso praesupposito non sustinetur, eod. disc. 12. num. 40.

In transactione super dubio litis eventu moraliter impossibile est, ut cadat laesio enormissima, disc. 20. num. 8. ubi late de ratione.

Requit non tantum dubietatem, quam ut aliquid hinc inde deur, & remittatur habito respectu ad dubium litis eventum, disc. 12. num. 40.

Quando afficiat successores venientes independentem ex propria persona, disc. 20. num. 9. remissive.

Facta bona fide afficit etiam tertios independentem a transigente ex propria persona venientes puta Fideicommissarios, Feudatarios, & similes, disc. 35. numer. 9.

Amplia etiam in terminis usurarum, dummodo non contineat ipsarum canonizationem in futurum, disc. 35. num. 10.

Intellige ampliationem procedere, quando transigitur super usuris, non vero quando eadem donantur, vel remittuntur, disc. 35. num. 11. ubi de differentia inter transactionem, & remissionem, vel donationem in hac materia.

Declara conclusionem principalem procedere, quando jus tertii, est accessorium, & tanquam per speciem successionis transigentis, ibid. nu. 13.

Secus autem ubi tertius habet jus coequalis, ac radicatum, quia tunc transactio est personalis, nec afficit tertium, ibid. eod. num.

Adverte hoc jus requiri omnino coequalis, & ideo debitor potest transigendo praedjudicare creditoribus illud in patrimonio ipsius non habentibus, disc. 35. num. 14.

Dicitur Leonina, quando unus eorum recipit, & alter nihil, disc. 12. num. 50.

TUTOR.

Tutor debet pupilli pecuniam otiosam investire, alias tenetur ipse ad quanti interest, disc. 13. nu. 6, disc. 15. num. 7, & disc. 29. num. 9.

Pupillarem pecuniam nequit negotiationibus exponere ob periculum earumdem, disc. 12. nu. 28, & disc. 18. num. 12.

Et contrarium agens damnum, quod potest inde resultare ad ipsum spectat, lucrum vero ad pupillum contra regulam secundum naturam &c. in odium, & poenam ipsius, ita male agentis, disc. 29. num. 9.

V

VALOR.

VAlor rei diminuitur ob pactum redimendi iuxta diversas opiniones in tertia, quarta, & sexta iusti pretii, disc. 11. num. 5.

Verius tamen diminuitur pro arbitrio iudicis, iuxta mensuram praesentis temporis, ibid. eod. num.

Locorum montium dupliciter diminuitur, vel intrinsicè ob accidentia Montis dotem destruentia, disc. 29. num. 7.

Vel extrinsicè ob extractiones, quae in dies contingunt, ibid. eod. num.

VENDITIO.

Venditio facta cum pacto, ut de pecuniis fiat multiplicum, si hoc non sequitur emptor, tenetur ad fructus recompenfativos, non vero ad fructus fructuum, disc. 14. num. 13.

Limite, quando emptor assumpsisset in se onus multiplicum faciendi, quia tunc in ratione non impleti mandati in faciendo ad illos teneretur, eod. disc. num. eod.

VENDITIONES.

Venditiones tot sunt, quot sunt res distinctè appropriatae in eodem contractu, disc. 14. num. 3.

Generales pignorum excedentium 18. menses, debent fieri ab Hebraeis quatuor anni temporibus, disc. 7. num. 10.

VENDITOR.

Venditor pendente solutione pretii rei venditae non obtinet fructus recompenfativos, iuxta Theologorum sententiam, disc. 26. num. 3.

Contrarium verius, ibid. num. 4.

Improbatur Theologorum opinio ex mente Canonistarum, quibus in materiis usurariis magis deferendum est, quam Theologis, ibid. num. 5.

VERISIMILITUDO.

Verisimilitudo attendi debet in declaratione voluntatis testatoris facta à fiduciario, disc. 30. num. 12.

VOLUNTAS.

Voluntas in dubio à potestate metienda est, disc. 25. num. 5.

Testatoris dicitur explicata per fiduciarii organum, disc. 30. num. 9.

USURA.

Usura materiae parvitatem non admittit, disc. 12. num. 6. & nu. 30.

Non datur sine mutuo vero, aut interpretativo, disc. 3. num. 4. disc. 11. num. 6. disc. 15. num. 8.

In usuris attenditur rei substantia, non autem formula verborum, disc. 4. num. 7.

Non intrat, quando quis assignat alteri fundum, non facta declaratione pretii certi sub annua praestatione excedente fructus dicti fundi, sed bene intrat laesio, & iniustitia, disc. 18. num. 3.

Secus est in emptione, & venditione, ibid. eod. num. ubi de ratione.

Judaica quantum sit Christianis damnosa, disc. 6. num. 14.

Etiam in Hebraeis est illicita, & damnata de jure divino, disc. 5. num. 6. & disc. 6. num. 10.

Illis vero permittitur ab Ecclesia, ob eorum desperatam salutem, disc. 6. num. 11.

Hebraeorum, quod possit excedere sortem, de mente *Surdi*, disc. 5. num. 4.

Contrarium tamen contra *Surd.* sustinet *Manent.* & alii, ibid. eod. num.

Exigitur Romae ab Hebraeis ex permissione summi Pontificis, disc. 5. num. 8. & redditur ratio, num. 9.

Inexacta non exigitur ab Hebraeo ad orthodoxam fidem converso, disc. 5. num. 10.

Exactam vero tenetur restituere debitori, si est certus, si vero incertus, Ecclesia, ibid. eod. num. & ad dispositionem Papae, eod. num.

Condonatur tamen aliquando in partem, vel in totum, ne Hebraeus à Christi fide avertatur, ibid. num. 10.

USURÆ.

Usuræ absque mora regulari, vel irregulari nullæ debentur, disc. 30. num. 7.

Quoties debentur in genere, vel substantia, non pro-

INDEX RERUM NOTABIL.

- prohibetur earum conventio ad justam, & verisimilem taxam, disc. 21. num. 4.
- Ubi cantant in unam causam, non possunt referri ad aliam, disc. 35. num. 6.
- Magis committerentur, si ad illas probandas requireretur exacta probatio, disc. 12. num. 16.
- In usuris non spectatur utilitas debitoris, sed interesse creditoris, disc. 15. num. 8.
- Hæc tamen valde confert ad ostendendum solutas accessiones fuisse præter suffocationem ejusdem debitoris, disc. 15. num. 8.
- Super usuris fieri potest transactio, & bene per eam remittuntur, disc. 12. nu. 40. & disc. 35. num. 10.
- Pretii non possunt excedere fructus rei venditæ, disc. 18. num. 4. ubi reprobat opinio Baldi.
- Et vide in verbo *Fructus*.
- Indebitæ voluntariè solutæ imputantur in sortem, non autem repetuntur per viam repetitionis indebiti, disc. 17. num. 22.
- Antiquitatis dabantur cum solo spatio unius anni sortem adæquantes, & sic ad centum pro centenario, disc. 6. num. 1.
- Centesima, de quibus in jure fit mentio, quomodo fuerint ab aliquibus malè intellectæ, ibid. num. 2.
- Hebræorum taxatæ fuerunt ad triginta pro centenario à Leone X. & Paulo III. PP. disc. 6. num. 3.
- In Sabaudia verò, & Lombardia fuerunt taxatæ usque ad 33. pro centenario, ibid. eod. num.
- Et de illarum reductione in eodem Statu Sabaudia, & de eventu, ibid. num. 6.
- De aliis verò moderationibus primò ad 24. & secundo loco ad 18. vide ibid. num. 4. & de aliis num. 12.
- Ab Hebræis super pignoribus possunt exigi tantùm pro mensibus 21. elapsis, disc. 7. num. 10.
- Limita*, accedente consensu, seu conventionem debitoris, juxta quam regulatur restrictio, seu temporis ampliatio, ibid. eod. num.
- Debentur Hebræo à debitore impedito vendere pignora elapso tempore 18. mensium, disc. 7. num. 12.
- Pupillares per jus civile decretæ, à jure canonico correctæ sunt, disc. 29. num. 3.
- Dotales non debentur soluto matrimonio, etiam si reliquiæ matrimonii supersint, disc. 35. num. 3.
- Dotales debitæ ex statuto soluto matrimonio cum interpellatione hæredibus viri, seu dotantibus, si solvantur absque interpellatione, & ob hanc causam prætendantur imputari in sortem, seu eas repetere, tenetur solvens concludenter probare, se non fuisse interpellatum, disc. 12. num. 16.
- Legatorum statuta de jure civili sunt hodie correctæ per jus canonicum, disc. 29. num. 2. & disc. 31. num. 3.
- Legatorum non debentur ex judicio testatoris, multò minùs ex declaratione fiduciarii, disc. 30. num. 10. disc. 31. nu. 3. & disc. 32. n. 2.
- Pro legato quantitatis non debentur ratione solius moræ regularis, vel irregularis, nisi concurrant alia requisita lucris cessantis, vel damni emergentis, disc. 29. num. 2. & 3. & disc. 30. nu. 4.
- Vide ampliaciones, & limitationes in verbo *Legatorum*.
- Et multa vide in verbo *Accessiones*, & in verbo *Fructus*.

USURARUM.

- Usurarum fautores, seu consultores, & cooperatores peccant, disc. 5. num. 12.
- Judaicarum permissionem redarguentes damnantur, disc. 6. num. 7. ubi de absurdo, quod ex illarum ademptione oriretur.
- Et contra illos fortis ponderatio, ibid. num. 9.
- Judaicarum varia incrementa, & decremента, secundùm variam temporum conditionem, disc. 6. num. 19.
- Judaicarum tentata reductio ad minorem summam, quàm de præsentis Romæ currat, quare non fuerit effectum fortita, disc. 6. num. 20.

UTILITAS.

- Utilitas mutuatoris in materia usuraria, non mutuatarii spectatur, disc. 12. num. 41. & disc. 16. num. 8.
- Mutuantis absque damno mutuatarii, vel econtra, non causat usuram, disc. 4. num. 12.
- Proveniens ex prompto modo retrahendi pecuniam super pignoribus ab Hebræis, est pretio inæstimabilis, disc. 6. num. 18.

TRACTATUS DE USURIS ET INTERESSE

F I N I S.

